

17. Резюмета на публикациите за участие в конкурса на български и английски език

1. Монографии:

- 1.1. Данов, Д. *Медийната грамотност — преосмисляне на опита*, ИСУ, София, 2020, ISBN-978-054-07-4912-9

Резюме: Монографията анализира необходимостта от по-ясно разбиране на същността на медийната грамотност като цялостна концепция и образователна стратегия. Резултат е на близо десетгодишна систематична работа, включваща проектно-базирана изследователска дейност, преподавателски опит в сферата на академичното и професионалното обучение, активно сътрудничество с организации от третия сектор в областта на приложните изследвания, участие в много и различни инициативи в България и чужбина, популяризиращи утвърждаващи ролята и значението на медийната грамотност. Като проследява различните идеи за същността на и развитието на медийната грамотност монографията предлага детайлен анализ на българския контекст и цялостна обучителна програма, съобразена с неговите особености.

Abstract: The monography analyses the need of a clearer understanding of media literacy as a concept and educational trend. It is a result of a ten-year long systematic work which includes numerous project-based activities, teaching and training experience, cooperation with lots of non-governmental organizations in the field of applied research, as well as participation in a huge number of initiatives promoting the role and significance of media literacy held in Bulgaria and abroad. By reviewing the different ideas related to media literacy per se the monography offers an in-depth analysis of the Bulgarian context along with a detailed training program which takes into consideration its specifics.

- 1.2. Данов, Д., *Дигитализация и образование — иновативност, креативност и интеркултурност*, ИСУ, София, 2020, ISBN 978-954-07

Резюме: Настоящият труд поставя на фокус все по-нарастващото значение на новия тип умения и компетенции на обучаемите като част от същността на образованието на ХХ! век. Подобряването им - като цел - все повече и повече се превръща в ключов компонент от дейността на изследователи, представители на социалната теория, *IT*

специалисти и политици по целия свят в опита им да гарантират способността на хората по-пълноценно да участват във всички сфери на съвременния живот. В този смисъл трудът е част от обществената дискусия за новия тип образование, за чието успешно прилагане е необходима яснота относно същността, тенденциите и възможностите, което то разкрива, както и за моделите, по които това образование може и следва да бъде прилагано.

Abstract: The monography analyses the growing importance of the new-type skills and competences characterizing the education of the 21st century. Their overall improvement as a strategic goal seems to have turned into a key element of the efforts paid worldwide by researchers, academics, *IT* specialists and politicians in their joined attempts to help people better participate in all spheres of life. From such a perspective the monography joins the public debate on the future of education focusing on its new trends, models and development opportunities.

2. Студии:

2.1. Данов, Д., Европейската инициатива *Media Coach* като средство за развитие на медийната грамотност в България, в *Годишник на Факултета по науки за образованието и изкуствата*, ред. Ц. Коларова, ИСУ, София, 2020, ISSN 2683-1074, с. 123-142

Резюме: Настоящото изследване, част от проект, насочен към повишаване на нивото на медийна грамотност в няколко европейски страни, представя българския опит за създаване на модел на устойчиво развитие в тази област. Изследването включва анализ на редица основни параметри - медийна среда, социални и демографски характеристики и образование - като основа за съставяне и прилагане на обучителна програма, позволяваща прилагането на подобен модел.

Abstract: This study, part of an international project aimed at enhancing the overall level of media literacy formation in a few countries of Europe discusses the Bulgarian experience related to the design of a model for sustainable development in the field. The research includes analysis of some key parameters, such as media landscape, social and demographic characteristics and education, needed for the design and implementation of a training program capable of supporting the effective application of such a model.

3. Статии:

- 3.1. Данов, Д., Медийна грамотност и медийна педагогика - взаимовръзка и точки на пресичане, в *Теоретични аспекти и приложни изследвания по медийна педагогика* ред. Д. Данов, ИСУ, София, 2020, ISBN-978-954-07-4960-0, с. 7-16

Резюме: Статията разглежда развитието и взаимовръзката между медийната педагогика като наука и медийната грамотност като ключова компетентност, необходима за нормалното съществуване на всеки съвременен човек. Като проследява зараждането и еволюцията на идеята за формиране на медийната грамотност в исторически план, статията я вписва в контекста на медийната педагогика, чиито същност, цели и задачи представя в подробности.

Abstract: The article traces down the development of the relations between media pedagogy as a science, and media literacy as a key competence imminent to every modern individual. By analyzing the very idea related to media literacy formation in an international context the article projects it onto media pedagogy as an academic discipline with its specific subject, goals, objectives, and tasks.

- 3.2. Данов, Д., Медийната педагогика в контекста на изискванията на Европейския съюз за развитие на медийната грамотност, в *Теоретични аспекти и приложни изследвания по медийна педагогика* ред. Д. Данов, ИСУ, София, 2020, ISBN-978954-07-4960-0, с. 124-136

Резюме: Статията прави преглед на изискванията на Европейския съюз в областта на развитието на медийната грамотност, произтичащи от непрестанния бум на дигиталните технологии и средства в глобален мащаб. Успоредно с това в нея е представена обучителна програма по медийна педагогика, прилагана във Факултета по науки за образованието и изкуствата на СУ „Св. Климент Охридски“ като средство за използване на възможностите на дигитализацията за професионално израстване на бъдещите и настоящи учители.

Abstract: The article is focused on the requirements of the European Union vis-a-vis media literacy development subsequent to the continuous boom of digital technology all over the world. Along with that the article introduces the Media Literacy Program designed by Sofia University academics and successfully applied at its Faculty of

Educational Studies and the Arts as a tool facilitating the professional development of Bulgarian future and current teachers.

- 3.3. Данов, Д., С поглед към образованието на бъдещето, в *Теоретични аспекти и приложни изследвания по медийна педагогика* ред. Д. Данов, ИСУ, София, 2020, ISBN-978-954-07-4960-0, с. 137-144

Резюме: Статията прави критичен анализ на съвременното образование, прилагано в българския контекст и с оглед на нуждите и потребностите на обучаемите - констатирани в резултат на практически опит - се опитва да предложи тенденции за развитие, отразяващи по адекватно същността на съвременността.

Abstract: This article presents a critical analysis of the main tendencies in education, as practiced in the Bulgarian context. Zooming closely in the learners' real needs by using experience and observations it attempts to come up with concrete suggestions for new trends for development that could better reflect modern reality.

- 3.4. Danov, D., Modern Approaches to Foreign Language Teaching, в сп. *Чуждоезиково обучение*, ред. Д. Веселинов, бр. 3, 2020, ISSN-0205-1834, с. 251-259

Резюме: Настоящата статия се спира на различни съвременни тенденции, съществени за ефективното чуждоезиково преподаване. Отстоява се мнението, че в условията на ускорено развитие на дигиталните технологии обучението по чужди езици задължително следва да залага на креативността, интеркултурността и техническите нововъведения като средство за по-високата степен на ангажираност на обучаемите и като залог за по-добра резултатност.

Abstract: This article discusses creativity, innovations and interculturalism as key trends in modern foreign language teaching. It argues that in a learning environment strongly dependant on digital technology and extensive communication, participatory learning and achievements of high results do not seem visible given the above mentioned trends are not taken into serious consideration.

- 3.5. Danov, D., Media Literacy Study Guide, в *Communication Management: Theory and Practice in the 21st century*, V. Valkanova (ed.), Sofia University Press, ISBN-9787567-03-8, с. 266-272

Резюме: Предложеното ръководство прави преглед на систематични усилия, полагани в обучението по медийна грамотност, осъществявано в рамките на СУ „Св. Климент Охридски“ по отношение на развитието на тази научно-приложна област в България. Статията се спира в детайли на амбициозната инициатива, предприета в три факултета - Факултета по науки за образованието и изкуствата, Факултета по журналистика и масови комуникации и Факултета по класически и нови филологии - представители на които изготвиха обучителна програма по медийна грамотност. Програмата е резултат от участието им в международен научен проект, озаглавен „European Media Coach Initiative“ и адаптира нидерландския опит за повишаване на медийната грамотност като форма на социална политика и възможност за устойчиво развитие в България.

Abstract: The proposed study-guide discusses the systematic efforts of Sofia University to boost the development of media literacy in Bulgaria. It presents an ambitious initiative, undertaken by three faculties of Sofia University, which jointly prepared a training program in the field. The program, resulting from a project-based cooperation, called European Media Coach Initiative, is based on the Dutch experience in the field, and is aimed at boosting media literacy level in the country, and at guaranteeing its future sustainability.

3.6. Данов, Д., Дигиталния свят и отражението му върху човека, в сп. *Практическа педиатрия*, Г. Апостолов (ред.) бр. 4, април 2020, ISSN-1311-0756, с. 16-18

Резюме: Статията, част от броя на списанието, посветен изцяло на различни аспекти на дигитално-медийната грамотност като средство за провеждане на обучението на всички образователни нива в обстановка на пандемията, причинена от вируса Ковид 19, разглежда процеси и промени на лично и обществено ниво, следствие на дигитализацията като основна характеристика на 21 -ви век.

Abstract: This article, included in a special issue of the journal, totally devoted to different aspects of digital-media literacy as a tool to guarantee continuity on all levels of education during the Corona Virus pandemic, discusses various processes and changes taking place on individual and societal level as a result of digitalization, which has marked all spheres of life in 21st century.

3.7. Данов, Д., Автохтонните езици - защо са застрашени и как да бъдат съхранени, в сп.

Филология, ред. М. Данова, бр. 36, 2020, ISSN-0204-8779, с. 161-166

Резюме: Статията се спира на Научната конференция, посветена на Международния ден на застрашените езици, организирана от Факултета по класически и нови филологии в рамките на традиционните Майски дни на културата на Софийския университет "Св. Климент Охридски" по повод обявяването на 2019 година от ООН за Международна година на автохтонните езици. Тя прави преглед на усилията, предприемани за съхраняването на тези езици като поставя във фокус съвременните компютърни технологии като възможност в това научно поле.

Abstract: This article discusses the proceedings of the Academic conference devoted to the International day of Endangered Languages, organized by the Faculty of Classical and Modern Philology within the framework of May Days of Culture run annually by Sofia University "St. Kliment Ohridski". The focus is on the efforts done on international level to safeguard the endangered languages and especially on those that use the potential of computer technology as a way out.

3.8. Данов, Д., Интеркултурност и образование, в сп. *Филология*, ред. М. Данова, бр. 37, 2020, ISSN-0204-8779, с. 63-71

Резюме: Статията разглежда същността на интеркултурността като форма на съвместно съществуване и същевременно като ключов фактор в съвременното общество. Успоредно с това представя и анализира причините, изискващи включването на интеркултурността в образованието. Основният фокус е поставен върху доводи, защитаващи тезата, че именно интеркултурността в образованието е сред основните му характеристики, които го приближават към нуждите и потребностите на съвременните обучаеми.

Abstract: This article analysis the essence of interculturalism as a specific form of coexistence as well as a factor of key importance in modern society. Along with that it reviews the reasons asking for inclusion of interculturalism in education. The focus of the discussion is upon various arguments showing that interculturalism is among the main features that make education capable of addressing the needs of today's learners.

- 3.9. Данов, Д., Комуникация и обучение, в юбилеен сборник на тема „, посветен на 70-та годишнина на катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“, ФКНФ, ред. Д. Веселинов, София, 2020, ISBN 978-954-07-4982-2, с. 94-102

Резюме: Статията прави критичен анализ на взаимовръзките и динамиката на отношенията обучение и комуникация. Като разглежда моделите, характеризиращи обучението на различните му исторически етапи на развитие, статията отстоява тезата, че днес само равнопоставеното общуване между субектите на обучителния процес, силно застъпващо формирането на критичното мислене и активното прилагане на съвременните технологии могат да го превърнат в ефективно и включващо.

Abstract: This article presents a critical analysis of the dynamics and interrelationships between teaching and communication. By tracing the different models characterizing education during the various stages of its historic development it argues that today only equality-based communication among all participants engaged in the communication process, along with the formation of critical thinking and active application of computer technology may guarantee effective and participatory learning.

- 3.10. Данов, Д., Медийната грамотност - поглед отблизо, в електронно списание *Педагогически изследвания*, ред. М. Пиронкова, издавано от Факултета по науки за образованието и изкуствата, бр.1, август 2020, ISSN 2683-1376, с. 4-13

Резюме: Медийната грамотност най-често се свързва с развиването на компетенции в областта на новите технологии и включва умения за правилно разбиране на медиите като среда, средства и съдържание. В така широко определения комплекс със сигурност влиза управлението на медийните средства- умения за работа с информационни и комуникационни технологии (ИКТ), умения за използване на медиите за най-различни цели и в най-разнообразни контексти, умения за търсене, верифициране и разпространение на информация. В него се включват компетенциите, резултат на дигиталното образование и дигиталното гражданство, термини често употребявани като еквивалентни, макар и носещи немалко разлики. Въз основа на цялата сложност на дискутираната проблематика можем без съмнение да отбележим, че развиването

на медийната грамотност като разбиране, усвояване и преподаване, изисква внимателен подход, който настоящата статия поставя на фокус.

Abstract: Media literacy is usually associated with the development of competences in digital technology, and encompasses skills aimed at proper understanding of the media as environment, tools and content. Such a broad complex undoubtedly includes the formation of a wide variety of skills for search and verification of information, for access, critical analysis, evaluation, creation and dissemination of media content, and hence often mixes (and confuses) terms related to both digital education and digital citizenship. The whole complexity of media literacy development, with its specifics related to numerous factors, calls for a cautious approach, placed in the focus of this article.

3.11. Данов, Д., Към необходимост от развитие на медийна грамотност в детската градина, в Сборник в чест на 80-та годишнина на проф. Георги Бижков, издаден от Факултета по науки за образованието и изкуствата, 2020, (приета за публикуване – приложена Служебна бележка от ФНОИ)

Резюме: Провеждането на изследвания по медийна педагогика е ключова и неотложна задача, свързана както със стандартите и изискванията, произтичащи от членството на България в Европейския съюз, така и от съвременните реалности, характерни за българския контекст, в който децата масово започват да влизат в интернет още преди да могат да четат и пишат. Това налага систематизирани усилия от страна на предучилищното образование, насочени към развитие на медийната грамотност, най-малкото като начин за предотвратяване на редица негативни явления - неетично използване на интернет, липса на онлайн сигурност, онлайн тормоз и т.н., а също така и като компетенция, спомагаща за възходящото развитие на децата и на по-късна възраст. Настоящото изследване прави критичен анализ на практиките в тази област и предлага препоръки за тяхното оптимизиране

Abstract: Media pedagogy related research is a key task faced by the Bulgarian education due, on the one hand, to the requirements arising from the country's EU membership, and on the other - resulting from the specifics of the Bulgarian context where the majority of kids start accessing the internet before they are able to read and

write. This means that the Bulgarian educational authorities should make systematic efforts in the field of media literacy formation, firstly, to prevent various negative effects subsequent to early internet usage such as its unethical use, violations of online privacy, online bullying etc., and secondly, to assist acquisition of digital competences, needed for children's further upward development. This article offers a critical analysis of the media literacy formation practices existent in the Bulgarian kindergartens

3.12. Данов, Д., Приложение на новите дигитални технологии в обучението, в Сборник в чест на 80-та годишнина на проф. Георги Бижков, издаден от Факултета по науки за образованието и изкуствата, 2020, (приета за публикуване, приложена Служебна бележка от ФНОИ).

Резюме: Настоящата статия разглежда възможностите на съвременните дигитални медийни технологии в качеството им на средства, подкрепящи обучението и позволяващи на преподаватели и обучаеми много по-висока ефективност и степен на включване в образователния процес. Тези технологии, с оглед на голямата си универсалност на прилагане и мотивиращия си характер относно създаване, търсене, обработка, представяне и съхранение на информацията, стават неотменна част на образователната среда и позволяват високата ѝ степен на адаптация към нуждите и потребностите на всички субекти на образованието.

Abstract: This article offers a critical review of the opportunities through which modern digital technological tools support education and allow higher efficiency and inclusion for both teachers and learners. Moreover, due to their universal character of usage and motivating capabilities in regard to creation, search, processing, presentation and storage of information, digital tools bring about the design, existence and maintenance of a particular educational environment that can be interests and individual needs.